

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 400/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu Martina Vernarského a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Roberta Šorla predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Slovenskej asociácie producentov v audiovizii, Grösslingová 32, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK MS s. r. o., Galandova 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miloslav Šimkovič, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 222/2019 z 12. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Slovenskej asociácie producentov v audiovizii o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť Slovenskej asociácie producentov v audiovizii (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie v záhlaví označených práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Listinou základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). K namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 222/2019 z 12. mája 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Napadnutým rozhodnutím bol zrušený rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 36 Ca 3/2017 z 5. marca 2019 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“) a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

2. Rozhodnutím okresného súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa sťažovateľka domáhala vydania bezdôvodného obohatenia na základe zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov.

3. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napáda pre ňu zdanlivo priaznivé procesné zrušenie prvostupňového rozhodnutia. Zdanlivo priaznivé preto, že krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu z dôvodu, že žalobcovi nebola doručená replika žalovaného z 13. augusta 2019. To považoval za zásah do kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, a tým zároveň za naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Do tohto momentu sťažovateľka napadnuté rozhodnutie akceptuje.

4. K problému vo veci. Do odôvodnenia rozhodnutia krajský súd, navyše oproti práve uvedenému, vsunul výklad odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), g) a h) Civilného sporového poriadku. Tieto na prejednávané odvolanie nijak neaplikoval, na základe nich rozhodnutie okresného súdu nezrušil a napriek tomu v bodoch 13.1 až 13.4 napadnutého rozhodnutia uvádza inštrukcie, ako má okresný súd v ďalšom konaní hodnotiť konkrétne tvrdenia sťažovateľa, na hodnotenie ktorých dôkazov má upriamiť svoju pozornosť a ktoré skutočnosti má pritom vziať do úvahy.

5. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta, že vychádzajúc z viazanosti názorom odvolacieho súdu, vo veci je dôvodný predpoklad, že okresný súd bude v pokračujúcom

konaní aplikovať nezákonné závery majúce na vec potenciálne negatívny dopad (porovnaj § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Namieta, že krajský súd šiel svojím postupom neférovu nad rámec právomoci a že proti takému postupu sa sťažovateľka pred všeobecnými súdmi prakticky nemá šancu brániť. V kontexte ale poukazuje na R 68/1971, podľa ktorého pre súdy nižšej inštancie je záväzná iba to právne posúdenie, ktoré sa týka riešenia právnej otázky, ktorá bola skutočným základom pre zrušenie pôvodného rozhodnutia.

6. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej uvedených základných práv, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov konania.

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Uvedené ustanovenie dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, ako dospeje k záveru, že o návrhu

rozhodne meritórne (nálezom). Ide o špecifickú časť konania, ktorá nemá charakter konania kontradiktórneho a keď ústavný súd môže rozhodnúť len na základe tvrdení uvedených v ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutých rozhodnutí priložených k ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky (vady vytýkané rozhodnutiu) nie sú spôsobilé spochybniť jeho ústavnosť. Inými slovami, ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia (porovnaj napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 123/2020, ako aj Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1811/20, II. ÚS 2429/20, II. ÚS 2354/20, II. ÚS 2404/20, III. ÚS 2167/20, dostupné na nalus.usoud.cz).

11. Úlohou ústavného súdu je posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020).

12. Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí odvolacích súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými súdmi (napr. uznesenia sp. zn. II. ÚS 562/2018 z 28. novembra 2018, sp. zn. II. ÚS 406/2018 z 5. septembra 2018 alebo sp. zn. III. ÚS 481/2017 z 1. augusta 2017). Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparovateľná v ďalšom konaní (napr. nálezy sp. zn. III. ÚS 46/2013 z 3. septembra 2013 alebo sp. zn. I. ÚS 227/2018 z 15. augusta 2018).

13. Porušenie zákona, resp. jeho nesprávny výklad nemajú automaticky za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Na to, aby bol konštatovaný zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, musí pochybenie súdu presahovať intenzitu „nezákonnosti“. Musí ísť o také závažné chyby, v dôsledku ktorých už nebude

existovať garancia, že daný proces vyústi (resp. má potenciál vyústiť) do spravodlivého usporiadania vzťahov medzi jeho stranami (IV. ÚS 79/2020).

14. Ústavný súd musí na tomto mieste prisvedčiť argumentácii v ústavnej sťažnosti, ktorá apeluje na to, že inštrukcie odvolacieho súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (bod 13.1 až 13.4) sú vecne mimo rámca vyplývajúceho z odvolacích dôvodov.

15. Aj napriek práve uvedenému sa ústavný súd rozhodol neprisvedčiť námietke o nevyhnutnosti pripustenia napadnutej veci k hlbšiemu ústavnému prieskumu, pretože v nej prevažuje argument o výsledkovom charaktere práva na spravodlivý proces (porovnaj III. ÚS 246/2018). Okrem inštrukcií krajského súdu (nad rámec procesného dôvodu na zrušenie napadnutého rozhodnutia) je okresný súd oprávnený v ďalšom konaní vec korigovať sám v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa čl. 15 Civilného sporového poriadku (porovnaj IV. ÚS 79/2020, bod 20.1).

16. Na základe uvedených skutočností ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. V rámci obiter dicta možno ešte upresniť, že vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. k čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru už ústavný súd v minulosti judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ich namietané porušenie bolo preskúmané spoločne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu